

Reactie Oude Stadshart op Uitvoeringsprogramma Aanpak Binnenstad

Het Oude Stadshart is een samenwerkingsverband tussen de volgende BIZ- en ondernemersverenigingen: BIZ Burgwallen, BIZ van Dam tot Stopera, BIZ Warmoesstraat e.o., BIZ Zeedijk en OV Nieuwmarkt. Tezamen vertegenwoordigen wij zo'n 700 ondernemingen.

Het Oude Stadshart zet zich in voor de ondernemers in onze prachtige en unieke buurt die veelvuldig onderwerp is van gesprek, beleid en plannen. Vandaar dat wij onze krachten hebben gebundeld en vanaf heden samen optrekken bij gemeenschappelijke belangen en doelstellingen.

Als Oude Stadshart reageren wij op het Uitvoeringsprogramma Aanpak Binnenstad. Ofschoon Vereniging Amsterdam City (VAC) niet de vertegenwoordiger is van alle ondernemers van het Oude Stadshart, sluiten wij ons grotendeels aan bij de door hen geformuleerde reactie op de Aanpak Binnenstad. Daarnaast willen wij als collectief bepaalde punten nuanceren en nader motiveren. Hieronder volgt een uiteenzetting van onderwerpen en maatregelen die wij als Oude Stadshart belangrijk vinden en/of welke onderwerpen wij willen nuanceren.

Inhoudelijke reactie Oude Stadshart

Corona

Het is belangrijk dat de gemeente bij het bedenken van plannen en maatregelen rekening houdt met de huidige situatie. In verband met COVID-19 zijn veel bedrijven gesloten en staat het water van veel ondernemers aan de lippen.

De Aanpak Binnenstad gaat volledig voorbij aan de ongekende situatie waarin wij ons sinds maart 2020 bevinden. De economie in de binnenstad is hierdoor ingrijpend veranderd. Niemand kan in de toekomst kijken. Degenen die soms in de media beweren dat de oude situatie vanzelf terugkeert in de binnenstad, kijken in een glazen bol. Sommige prioriteiten en mogelijkheden die in de Aanpak Binnenstad worden beschreven zijn misschien wel voorgoed gewijzigd.

Dus zorg er als gemeente voor dat duidelijk wordt gemaakt welke beoogde maatregelen prioriteit krijgen en waarom. Maak inzichtelijk op welke termijn maatregelen uitgevoerd moeten gaan worden en tevens welke bedragen daarvoor beschikbaar worden gesteld. De Aanpak Binnenstad is hierin weinig concreet. Ondernemerschap is het benutten van kansen. Toon als gemeente ondernemerschap en betrek echte ondernemers bij het bedenken van oplossingen voor veronderstelde problemen in de oude binnenstad.

Betrokkenheid

De Aanpak Binnenstad is een brede, veelzijdige aanpak met uiteenlopende maatregelen voor de binnenstad van Amsterdam. Bepaalde maatregelen zijn vrij algemeen, andere gelden specifiek voor deelgebieden zoals ons gebied, het Oude Stadshart. Het spreekt voor zich dat de ondernemersverenigingen en BIZ-verenigingen van deze deelgebieden worden betrokken bij gemeentelijke maatregelen en plannen die specifiek die deelgebieden betreffen. BIZ-verenigingen zijn immers de enige representatieve vertegenwoordigers van alle ondernemers

in de deelgebieden. Wij weten wat er in de gebieden speelt en denken graag met de gemeente mee. Althans, op momenten dat het er nog toe doet!

Daarbij geldt dat niet alle maatregelen op eenzelfde manier uitgerold kunnen worden over de hele binnenstad. Er zijn specifieke buurten met specifieke problemen en behoeftes. Door in gesprek te treden met de officiële vertegenwoordigers van de ondernemers in de deelgebieden, kan de ondernemersvisie worden meegewogen bij de besluitvorming.

Het inhoudelijk betrekken van BIZ- en ondernemersverenigingen bij de Aanpak Binnenstad is tot nog toe niet gebeurd. Terwijl in de Aanpak Binnenstad nadrukkelijk wordt aangegeven dat het erg belangrijk is om dit samen te doen. Vandaar dat wij de gemeente in deze reactie oproepen de representatieve vertegenwoordigers alsnog bij de plannen te betrekken. Laten we het daadwerkelijk samen oppakken!

Reden dat wij hier specifiek toe oproepen, wordt gevoed door een inventarisatie die wij hebben uitgevoerd onder BIZ- en ondernemersverenigingen van de binnenstad. Indien gewenst zijn wij bereid deze inhoud te delen. In totaal hebben 14 BIZ- en ondernemersverenigingen van de binnenstad gereageerd op de inventarisatie. Twaalf verenigingen geven aan dat zij niet inhoudelijk betrokken zijn geweest bij het Uitvoeringsprogramma. Een BIZ geeft aan wél inhoudelijk betrokken te zijn geweest en een andere BIZ geeft aan 'zijdelings' betrokken te zijn geweest.

Dertien van de veertien respondenten geven aan dat zij vinden dat het Uitvoeringsprogramma niet compleet kan zijn zolang de ondernemers niet betrokken worden bij het tot stand komen van deze aanpak. Daarnaast hebben zij aangegeven dat zij vinden dat de gemeenteraad hiervan op de hoogte moet worden gesteld. Dus bij deze.

Conclusie van het bovenstaande is dat wij pleiten voor betrokkenheid. Tijdens het laatste overleg met de burgemeester en het Oude Stadshart op 21 januari 2021, heeft burgemeester Femke Halsema het idee geopperd om per onderwerp van het Uitvoeringsprogramma Aanpak Binnenstad een soort 'denktank' sessies te organiseren. Dit zijn sessies waarbij relevante betrokkenen en ervaringsdeskundigen inhoudelijk het gesprek aan gaan over het onderwerp. Wij juichen dit initiatief zeker toe en denken graag mee!

Meer wonen

In onze buurt is in de coronacrisis pijnlijk zichtbaar geworden hoe weinig mensen er in het Oude Stadshart wonen. Wat ons betreft is wonen een cruciaal onderdeel in de Aanpak Binnenstad en dient dit prioriteit te krijgen. Want om een meer divers winkelaanbod mogelijk te maken – waaronder buurtwinkels – dient er een kritieke massa te zijn om het bestaansrecht van deze 'buurtwinkels' te garanderen. Deze kritieke massa is er momenteel niet. Je kunt nu als buurtondernemer niet (of amper) overleven.

Daarnaast is wonen in de binnenstad essentieel voor de veiligheid. Meer bewoning zorgt voor meer sociale controle waardoor overlast gevend gedrag afneemt. Daarnaast hebben ondernemers, bedrijven en instellingen in de binnenstad zelf ook een direct belang bij meer woningen, zodat medewerkers dichterbij hun werk kunnen wonen en er minder gereisd hoeft

te worden. Onder de woningzoekenden zijn veel jongeren die graag in de binnenstad zouden willen wonen.

Kortom, wij zijn voorstander van het herstellen van de balans in het Oude Stadshart. Wij staan voor een authentieke Amsterdamse buurt waar wonen en werken samenkomen en waar tevens plek is voor minderheden die elders verdrongen en gestigmatiseerd worden. Het creëren van betaalbare woonruimten in de binnenstad, boven winkels en bedrijven, dient wat ons betreft dan ook onderdeel te worden van een nieuw woonplan voor de binnenstad. Een maatregel die ten goede zal komen aan de veiligheid, winkeldiversiteit en sociale cohesie.

Handhaving

Amsterdam moet af van het imago dat er 'alles kan en mag' en, zowel nationaal als internationaal, gaan uitstralen dat ook in Amsterdam regels gelden en er wordt opgetreden tegen bezoekers die zich misdragen. Wij roepen de gemeente in deze reactie daarom op om structureel en consequent op te treden tegen onaangepast gedrag. Bij handhaving gaat het niet zozeer om kwantiteit maar vooral om kwaliteit. Zet voldoende gekwalificeerde personen in, uitsluitend op tijdstippen en plekken in de buurt waar dit noodzakelijk is en het er écht toe doet. Dat is veel efficiënter en effectiever dan tot nog toe het geval is geweest!

Daarnaast zien wij niet een specifieke groep overlastgevers. Iedereen, waar dan ook vandaan, kan overlast veroorzaken. Vandaar dat wij ervoor pleiten dat er wordt ingezet op 'onaangepast gedrag'. Want ook de 'gewenste congressanger' misdraagt zich evenals jongeren uit de provincie Noord-Holland of de Achterhoek. Kortom, zet in op het onaangepaste gedrag, ongeacht wie dit vertoont.

Amsterdam moet uiteraard een tolerante en gastvrije stad blijven. De inzet van handhaving dient dan ook proportioneel te zijn. Immers, de overgrote meerderheid van de bezoekers gedraagt zich wél. Zij mogen niet de dupe worden van de personen die 'onaangepast gedrag' vertonen.

Wij pleiten er tevens voor om het gedrag van bezoekers gericht te gaan beïnvloeden. Dit beïnvloeden begint bij de stadsgrens of misschien wel bij de landsgrens. Heet bezoekers daarom op Schiphol en bij trein, metro- en busstations via reclameborden en via een meertalige brochure welkom als een gastheer en informeer hen welke regels er gelden in Amsterdam. Maak tevens gebruik van sociale media om de 'huisregels voor bezoekers' zo breed en duidelijk mogelijk kenbaar te maken.

Ingezetenen criterium

Wij voorzien grote problemen met betrekking tot het eventueel invoeren van een ingezetenen criterium bij de verkoop van softdrugs in coffeeshops. Niet alleen is dan sprake van een ongelijke behandeling, het werkt straathandel in de hand. Er wordt in de huidige situatie al nauwelijks gecontroleerd en opgetreden tegen straathandel. Mocht het ingezetenen criterium worden ingevoerd, voorzien wij een grote toename van (een gevoel van) onveiligheid door de straathandel die dan ontstaat. Bovendien voorzien wij een zogenaamd 'waterbedeffect': op het moment dat in Amsterdam het ingezetenen criterium wordt doorgevoerd, zal de vraag in buurgemeenten toenemen.

Praat met de branche

In de Aanpak Binnenstad is een aantal maatregelen opgenomen die specifieke branches betreffen. Wij roepen de gemeente op om bij het bedenken en ontwikkelen van plannen die deze branches rechtstreeks aangaan, in gesprek te gaan met deze branches, zoals bijvoorbeeld de (raam)prostitutie- en coffeeshopbranche. Ga met hen in gesprek: praat met de coffeeshophouders, de Bond van Cannabisdetailisten, sekswerkers en met de raamexploitanten! Juist de ervaringen en meningen uit deze branches moeten worden gehoord én worden meegewogen in de plannen/uitvoering daarvan. Wij gaan zelf ook gesprekken voeren met deze branches en delen de inhoud van deze gesprekken graag.

Authenticiteit van het Oude Stadshart

Het Oude Stadshart is in verschillende opzichten een unieke en prachtige buurt. Zo kenmerkt de buurt zich onder meer door een grote diversiteit en tolerantie voor minderheden. Nergens ter wereld is de gelegaliseerde seksindustrie zo natuurlijk vervlochten met bewoners, ondernemers, politie en handhaving. Juist de historische vervlechting van prostitutie met andere buurtfuncties in het Wallengebied biedt de voorwaarden voor een typisch Nederlands prostitutiemodel, die sekswerk een natuurlijke plek in de stad geeft en die de veiligheid en autonomie van sekswerkers centraal stelt.

Wij zien hoe Amsterdam in ontwikkeling is en snappen de noodzaak om de stad voor iedereen leefbaar te houden. Echter, de continue aanvallen op de historisch gegroeide seksindustrie op de Wallen is een bedreiging voor de authenticiteit die in onze stad al zo onder druk staat. Door stijgende huurprijzen en een steeds dominantere positie van vastgoedspeculatie en hoogwaardig toerisme, loopt Amsterdam het risico steeds meer te vervreemden van haar volkse aard en vrijzinnige cultureel-historische tradities.

Wat nodig is, is een herwaardering van de cultuurhistorische functie van het Oude Stadshart voor de stad als geheel: het Oude Stadshart is een afspiegeling van typisch Amsterdamse normen en waarden. Deze normen en waarden komen steeds meer in de verdrukking door herstructureringsplannen die niet de belangen van de bewoners en de ondernemers in de buurt dienen, maar oenschijnlijk van een kleine en machtige groep investeerders.

Wij stellen de volgende maatregelen voor om de authenticiteit van het Oude Stadshart te beschermen en de functiebalans te herstellen:

- Ontwikkel buiten de binnenstad gebieden met (erotisch) vermaak, maar laat bestaande functies op De Wallen in hun huidige omvang (en voor wat betreft prostitutieramen in een ruimer gebied – Sint Annenkwartier/Blauwlakenblok) in stand.
- Ontwikkel in samenspraak met bewoners (die daadwerkelijk woonachtig zijn in het Wallengebied!), ondernemers, branchevertegenwoordigers en vertegenwoordigers van instellingen in de buurt, een gezamenlijk beleid dat overlast wegneemt.
- Neem in samenspraak met betrokken partijen maatregelen die de openbare ruimte beter beheersbaar maken, bijvoorbeeld door middel van een verbod op het parkeren van fietsen en scooters op de mooie grachten en het autoluw maken van het gebied vanaf 13.00 uur.

Vergroening/verduurzaming

Het vergroenen en verduurzamen van het Oude Stadshart is een hele opgave maar belangrijk voor de toekomst. De gemeente zal dit meer en beter moeten faciliteren.

Zaken waar prioriteit aan dient te worden gegeven zijn:

- Milieuvriendelijke afvalinzameling voor ondernemers en bewoners, bij voorkeur over het water en anders over de weg met elektrische auto's.
- Zorg ervoor dat er geen vrachtwagens meer door het Oude Stadshart (en over haar kwetsbare grachten) rijden.
- Ontlast bruggen, straten en openbare ruimte door meer gebruik te maken van de grachten.
- Ondersteun initiatieven als 'Green Light District' welke zich inzet voor het verduurzamen en vergroenen van het Oude Stadshart.